

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 103. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius04val-shoot-idm140034110798432.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

ydermer Trøst for Barsel Quinder

DEn hellige Paulus befaler oss at see til bage/ oc komme ihw/ huad vildfarelse wi haffue været vdi/ paa det wi kunde see oss disbedre faar/ at wi falde icke til bage igen vdi samme vildfarelse/ Dette skulle ocsaa gode oc Gudfryctige Barsel Quinder vel mercke. Thi deris Barnefødsel/ sex wgers tid/ oc kirckegang haffuer ocsaa været vdi en stor vanbrug hoss det wgudelige Pauens folck som icke maatte lide Ecteskab/ men horeri/ boleri oc skiørleffnit maatte de vel lide/ saa mange tusinde Pauer/ Cardinaler/ Biscoper/ Muncke/ Nunder/ oc altere Prester/ de maatte icke gifftis/ det vor en leed ting faar || deris øyen. Naar saast du en Graamunck i brullup? det vaar lige som en hund haffde kommit vdi en bastue. Oui det hellige folck/ maatte icke ind i Pilati huss etct. Alligeuel haffuer Gud selff skicket oc sticket Ecteskab/ der hand gaff Adam oc Eua tilsammen/ met sin egne benedidede hende? oc hellig gjorde Ecteskab/ oc befalede den stat i try budord/ vdi den anden taffle/ ocsaa for tre endelige sager skyld som ere/ at affle børn/ at fly skiørleffnet/ oc at være huer anden en hielp oc trøst/ men dette maatte inted gielde hoss det folck.

Der faare talede de ocsaa skendelige om en dannequinde/ naar hun laa inden kirckegang/ da sagde de at hun laa hiene/ det er saa megit at forstaa aff Muncke lære/ at hun er en henske Quinde vdi sin Barselseng oc ingen Christen quinde/ at hun haffuer dieffuelen met at fare paa den tid oc icke vor Herre/ at hun skal haffue || liuss oc vand naar hun gaar i kircke/ at liuse oc stencke diefflen fra sig met igen/ ia døde hun bort i sin barsel seng/ da skulde hun vdi en graa kappe/ oc it sluct liuss bæris ind faar hende/ ia vist maatte det være sluct/ der løbe de da fastelagen met/ oc sagde at mand ledde en graa Munck i kircke effter hans første barn/ Saa at wi kunde tage/ føle oc treffue paa vildfarelse/ som wi haffue været vdi.

Mangen dannequinde haffuer beklaget sig/ at hun aldrig 104 vaar redder for diefflen end naar hun laa vdi sin Barselseng/ det kom alt sammen aff Muncke lære/ at der skulde bliffue io fult Muncke oc Nunder til oc faa Ectefolck/ at dieffuelen kunde bruge sin suig oc spil mod Guds ordning oc skick.

Men min Kere dannequinde/ du est icke en henske quinde vdi din barselseng/ du haffuer icke dieffuelen met at fare/ || om du est ellers en Christen quinde/ Christnet oc døbt i naffn Faders/ Søns oc hellig Aands/ du haffuer icke liuss/ vand eller kappe behoff/ at liusse/ stencke oc kiuse diefflen fra dig naar du skalt i kircke effter dit foster.

Du haffuer Gud Fader/ Søn oc hellig Aand met at fare/ de haffue befalet dig at føde dit barn til Verden met væ oc sprecke/ oc at opføde det met iammer oc kommer oc mange vaagne nætter/ oc S: Pouel siger/ En quinde bliffuer salig ved sin barnefødsel/ saa sant som hun bliffuer i troen til Jesum Christum/ det er icke muncke lære/ det er Guds sandhed vdaff den hellige scriff. Ja min kiere Quinde ieg vil sige dig mere til trøst/ døde du bort vdi din barsel seng/ som det hender icke end alle quinder/ men nogle faa/ huilcke Gud vil der kalde til sig/ som wi ære hannem alligeuel alle sammen en død skyldige/ da bliffuer du en martyrinde for || Gud i Himmelen/ oc faar større løn aff Guds miskund oc naade vdi Himmelen/ end om du ellers døde vden ved din barselseng/ fordi at du dør icke for din egen skyld/ men vdi dit rette embede/ for din mand oc dit barns skyld/ du lader dit liff for dit liffsens fruct/ effter din maade/ som vaar Herre Jesus lod sit liff for alle vaare synders skyld/ lige som en Konge lode sit liff for sit fæderne Land/ eller en Siele sørger miste sit liff for hans embede skyld/ oc icke for sin egen skyld/ saa er det ocsaa met dig i den maade.

Ja mere quinde lille vil ieg sige dig til trøst/ Der som dit barn end døde bort/ enten det komme død aff moders liff/ eller oc det bleffue fød met lidet liff/ saa at det kunde icke naa til Daaben/ huercken vdi funten eller hiemme vdi husit/ da skal ingen der faare falde i mishaab om det barns salighed/ det skal icke heller iordis i høye eller hiene Jord/ men vdi de 105 Christnes || Kerregaard/ dog vden Tienerens neruerelse/ vden ringen/ siungen/ oc anden stats/ at Daaben icke der offuer skal komme vdi foract/ men at det ellers hen iordis hos andre børn som døbte ere/ paa it gaat haab at vaar Himmelske Fader haffuer det annammet til naade. Thi hand er mectig nock til at giffue it barn salighed inden vdi moders liff/ oc lade det døbis vdi sit egit blod/ om hand saa vil/ Som S: Hans/ hand gledde sig i sin Moders liff/ der vor Herre Jesus kom til hannem vdi Jomfru Maries liff/ som i høre paa vor Frue dag om aarit der Jomfru Maria søgte sin frencke Elisabet/ Men her bør huer dannemand at holde førn offuer sin hustru besønderlige vdi de xl. vger som hun er met sit Foster/ oc huer dannequinde bør at førme offuer sig selff paa saa lang tid/ at du icke forkaster dit barns liff eller dit barns Christendom. Thi det er at friste Gud/ det maat du icke gøre. Du som || reder til barsel haffuer it helt Capittel vdi Kongens Ordinantz bog/ huor vdaff du kant lære/ en deylig bøn/ at skencke oc giffue vor Herre Jesus det foster som du est met/ Naar det er hannem skenckt oc giffuit/ hand tager vel siden vare paa met dig/ ved sine hellige Engle/ at dit barn bliffuer foruaret/ enten til dette liff eller til det euige liff/ huilcket hand vil. Lærer den bøn aff eders Sogne prest/ hand kand venne sig til at læse den aff predicke stolen eller ved Kircke dørren/ saa tit som en dannequinde gaar i Kircke effter sit barn.

Huor faare er nu en quinde inde vdi vi eller vii vgers tid effter hendis barn er fød/ effterdi hun haffuer icke Dieffuelen met at fare vdi sin barselseng? Suar At en dannemand skal vide at holde sig vdi sin hud saa lenge/ oc haffue sin seng faar sig selff/ oc lade sin fattige siuge hustru ligge met sit barn om det er leffuendis

eller faar sig selff om det er dødt || oc naar hun kommer end offuen senge/ at hun maa gaa vd oc ind vdi husit oc i gaarden och gøre huad hun kand/ ath hun skal icke nødis eller tuingis hen vd til beckt eller arbeyde/ til høst/ til Brøllup til barsel/ at forsprengte eller fordantze sig/ at forgøre oc forarbeyde sig saa/ at hun spilder sin melck/ forkaster sit lifff/ eller sit barne lifff/ eller saa forderffuer sig/ at hun 106 aldrig føder barn der effter/ saa lenge som hun leffuer paa iorden. Der maa saa lidet ved komme oc besynderlige paa den tid/ hun er it skrøbeligt kar som Petrus siger/ oc da allermest. Naar hun er forderffuit/ saa haffuer du selff giort det/ selff maat du oc haffue det/ mand haffuer oc det mand gør sig selff/ forsømmelse tager icke mere end hun kand faa. Der faare er nu en dannequinde inden kirckegong/ at hun skal førme offuer sig selff/ paa saa long tid. Oc min kere quinde/ der som du est end saa sterck/ at du kant end gaa vd før end || din kirckegangs tid kommer/ da skulde din egen naturlige høffuiskhed holde dig inde saa lenge/ vden du haffde io diss større nød oc trang til at giffue dig vd/ paa det at en anden fattig skrøbelig dannequinde der haffuer en skalck inden dørre at drages met/ icke skal nyde dig ont at/ oc ride sin Hustru dig i næsen/ oc sige alt gick hun vd/ hui maat icke du gaa vd. Saa skal mangan fattig skrøbelig quinde nyde en hoffmodig stolt oc sterck stømper ont at/ der faare er det best/ at den ene bliffuer inde met den anden/ indtil deris kirckegangs tid kommer. Gud almectigste beuare dem alle sammen inden sin naade til det euige lifff Amen.

Pet: Pall:

Prentet i Københaffn 1556.